

MEĐUSOBNI ODNOSI I ORGANIZACIJA SAVEZA KOMUNISTA

General-potpukovnik *Miloš ZEKIĆ*

Iskustvo iz ratova naše epohe govori da je osnovni izvor snage i odlučujući faktor pobjede u ratu moralno-političko jedinstvo jednoga naroda. Mi to jedinstvo imamo i slobodno možemo reći da se malo koja zemlja u svijetu može ponositi jedinstvom kao što je u našoj zemlji.

Jedinstvo se stvara i jača međusobnim povjerenjem druga u druga, vjerom jednih u druge, drugim riječima, našim svakodnevnim međusobnim odnosima. Mi se često sjećamo naših odnosa iz rata kada je povjerenje u druga, a naročito u pravičnost i principijelnost starijeg, bilo bez rezerve. I danas za takve odnose postoje svi uslovi. Međutim, ponekad se previše ističe kako su bili tada drugi uslovi i pravda se tim odnos koji se ne može kod nas tolerisati. Zbog pretrpanosti svojim ličnim brigama i zauzetošću ličnim napredovanjima i sličnim, pojedinci se zaboravljaju i ponekad dolaze u sukob sa izvesnim moralnim normama i principima. Izuzetne pojave forsiranja »miljenika«, tolerisanja ulazičkih postupaka pojedinaca, najgrublje su manifestacije tog sukoba. Kritika pojedinih negativnih pojava, neprincipijelnosti i slično ponegde se življe odvija u razgovorima udvoje i utroje nego u organizaciji, odnosno tamo gde od toga može biti koristi. Danas su drukčiji uslovi od onih ratnih, ali se ničim ne može pravdati ako negde nema neophodne ljudske topline i humanističkih, onih pravih komunističkih odnosa, ako umesto toga preovladava makar i za kratko vrijeme pretjerana zvaničnost i hladan odnos. Takvim odnosom se ne stiče ni autoritet ni ljubav i povjerenje mlađih, niti učvršćuje disciplina. Pojave loših odnosa, makar ispoljene u najblažoj formi, vrlo su štetne i direktno podrivaju jedinstvo naših redova zato ih treba otkrivati i voditi protiv njih nepoštenu borbu.

Međusobni odnosi imaju značajno mjesto i uticaj na uspjeh u obavljanju funkcionalnih dužnosti, jačanju discipline, pravilnom komandovanju itd. Tu se, pored velikih uspjeha i vrlo dobrih izgleda za dalje uspjehe, sreću i dvije negativne tendencije.

Prva se ogleda u tome što se u rukovođenju ponegdje primjenjuje oštar stav, ponekad se to čak može nazvati metodom *gonjenja*. Radi se o metodu koji se oslanja samo na čin i položaj, i sve u ime poštovanja pravila i propisa. Druga se ispoljava kroz neku vrstu liberalizma, gdje se u ime tobožnje »brige za ljude i drugarstva« razvija i toleriše javašluk izražen u slabljenju discipline i odgovornosti u radu i sl. I jedna i druga tendencija, iako međusobno suprotne, imaju iste negativne posljedice. Primjer da se broj disciplinskih kazni u prošloj godini znatno smanjio, a da su disciplina i rad bili mnogo bolji rječit dokazuje da se metodom *gonjenja* i neodmjerenog kažnjavanja ne može ostvariti prava disciplina, a razumije se, isto tako, ni oportunistom i tolerisanjem javašluka.

Otvoreni ili pasivni otpor prema novinama, na liniji iznalaženja nekih boljih rješenja za određene probleme, takođe je negativnost o kojoj se mora osobito povesti računa. Dešava se da se pozitivne novine interpretiraju na malograđanski način, da se nosioci dobrog rada proglašavaju nezdravo ambicioznim, neskromnim i sl. Dobro organizovan i intenzivan rad može da smeta samo onim ljudima koji se nisu saživiljeli sa svojim pozivom, kao i onima koji se zadovoljavaju malim rezultatima. Takvi su skloni da misle kako se, na primjer, samom činjenicom što neko nosi visok čin ili radi u višim komandama, automatski obezbjeđuje odgovarajući ugled u jedinicama. Međutim, varaju se. U praksi je situacija sasvim drukčija. Ukoliko ti drugovi ne posjeduju odgovarajuće stručne i moralno-političke kvalitete, ukoliko se njihovi kvaliteti u procesu rada ne odražavaju pozitivno u jedinicama, onda je uloga takvih komunista svedena na najobičnije činovničko piskaranje, čekanje na posao, suviše veliko angažovanje na rješavanju nekih ličnih problema i sl.

Na razvijanje zdravih međusobnih odnosa može da negativno utiče jednostrano shvatanje kritike i samokritike u smislu nedostatka aktivnog, borbenog i stvaralačkog odnosa izraženog u rješavanju problema, a ne samo u njihovom uočavanju. Ali, daleko negativnija pojava je gušenje kritike. Dovoljan je, na primjer, jedan jedini slučaj u nekoj jedinici ili ustanovi da je neko zbog kritike na partijskom sastanku bio premješten u lošiji garnizon, otišao na drugu dužnost, predložen za penziju i sl., pa da se to mjesecima pa i godinama pamti i izvlači pouka »da je bolje i pametnije ćutati«. To rađa pojavu da se pojedinci ustežu da slobodnije iznose mišljenja na partijskim i drugim sastancima gdje je za to mjesto, i da o tzv. »delikatnijim pitanjima« radije i življe diskutuju van sastanaka, u užem krugu.

Partijski stavovi o tom i sličnim pitanjima vrlo su jasni, samo ih treba u praksi, u svakodnevnom radu, primjenjivati.

U našim redovima ne možemo razvijati socijalističke odnose ako nedovoljno razvijamo demokratske odnose, tj. demokratičnost u radu i životu organizacije SK. Razvijanje demokratičnosti i gušenje kritike dvije su nepomirljive suprotnosti.

Razvijanje zdrave kritike i borbe mišljenja ne smeta specifičnim obilježjima naše armijske organizacije. Naprotiv, to doprinosi da se zajedno razvijaju i zdravi drugarski odnosi, pravi komunistički odnosi među nama i jača prava disciplina.